

ESCRIT DE RESPOSTA A LA CONSULTA OBERTA PER LA GENERALITAT RESPECTE DEL DECRET QUE HA DE REGULAR LA PRESTACIÓ D'ASSISTÈNCIA PERSONAL A CATALUNYA

Consideracions prèvies:

El contingut d'aquest escrit expressant l'opinió de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona respecte de la consulta oberta per la Generalitat s'emmarca en el que defineix el **Model Municipal del Servei d'Assistència Personal de Barcelona** aprovat el 29 de març de 2019.

1. Procés participatiu:

Aquest Model Municipal ha estat fruit d'un procés participatiu en el qual han tingut veu tots els agents implicats garantint la incorporació de les tres mirades:

- La mirada tècnica i de gestió de l'administració i de les entitats.
- La mirada de les persones beneficiàries del servei.
- La mirada dels i de les assistents personals que presten el servei.

1.1. La participació de les entitats.

Al novembre de 2017 es va constituir un grup conduït per l'IMPD amb la participació de sis entitats: ECOM, OVI, APSOCECAT, Fundació Pere Mitjans, DINCAT i Fundació serveis Socials Sant Pere Claver. Aquest grup de treball va treballar durant 1 any i va realitzar un total de 14 reunions.

1.2. La participació de les persones beneficiàries del servei.

Es va optar per utilitzar la metodologia del "focus grup" i es va proposar la participació a totes les persones beneficiàries del servei que, en aquell moment, eren 53.

Es van plantejar tres blocs temàtics:

- Què voldria mantenir?
- Què voldria canviar?
- Quines propostes de millora voldria fer?

Van participar-hi un total de 25 persones (11 dones i 14 homes)

1.3. La participació dels i de les assistents personals.

També en aquest cas es va optar per utilitzar la metodologia del "focus grup".

A diferència del procediment seguit amb les persones beneficiàries del servei, es va demanar a les entitats que proposessin les persones assistents personals per convidar a participar en aquests grups de debat.

- Pel que fa a la figura de l'Assistent Personal:
 - Què caldria mantenir?
 - Què caldria canviar?
 - Quines serien les propostes de millora?

- Pel que fa al Servei Municipal d'Assistència Personal:
 - Què caldria mantenir?
 - Què caldria canviar?
 - Quines serien les propostes de millora?

Van participar-hi un total de 9 assistents personals (7 dones i 2 homes)

2. Marc legal i normatiu vinculant:

El Model Municipal del SAP-BCN dona compliment a les següents normes vinculants:

- Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006) que va ser ratificada per l'Estat Espanyol al març de 2007.
- La sentència núm. 598/2012 de 15 d'octubre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- La sentència de 2 de desembre de 2014 del Tribunal Suprem (Sala de lo Contenciós-Administratiu, Secció 4ª).
- L'Observació General sobre l'article 19 de la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat aprovada l'agost de 2017 pel Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides.

3. Anàlisi d'experiències d'implementació del servei en altres territoris de l'Estat Espanyol i països europeus:

El 14 de desembre de 2017 es va realitzar una Jornada organitzada expressament en el context d'aquest procés de debat participatiu sobre quin ha de ser el Model Municipal de què ens hem de dotar a la ciutat de Barcelona per a la prestació d'aquest servei.

Objectius de la consulta i preguntes a contestar:

La consulta defineix 4 objectius i 5 preguntes per orientar les aportacions.

Objectiu de la consulta: Obtenir informació i conèixer l'opinió sobre quins han de ser els col·lectius amb situació de dependència en els que ha d'incidir la prestació econòmica d'assistent personal.

Pregunta a contestar: Totes les persones en situació de dependència, independentment de la tipologia de la seva discapacitat, han de poder accedir a aquesta prestació?

La nostra resposta:

1. **L'article 19 de la Convenció s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions.**

L'article 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat reconeix el dret en igualtat de condicions de totes les persones amb discapacitat a viure de manera independent i a ser incloses en la comunitat, amb la llibertat d'escollir i de controlar les seves vides. (Punt 2)

El dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat incumbeix totes les persones amb discapacitat, independentment de la raça, del color, de la descendència, del sexe, de l'embaràs i de la maternitat, de l'estat civil o de la familiar o professional, de la identitat de gènere, de l'orientació sexual, de l'idioma, de la religió, de l'opinió política o d'altra índole, de l'origen nacional, ètnic, indígena o social, de la condició de migrant, de sol·licitant d'asil o de refugiat, de la pertinença una minoria nacional o de la situació econòmica o patrimonial, de l'estat de salut, de la predisposició genètica o de qualsevol altre tipus per alguna malaltia de naixement, i de l'edat, o de qualsevol altre estat. (Punt 8)

*L'article 19 fa referència de manera explícita a totes les persones amb discapacitat. **Ni la privació total o parcial de qualsevol «grau» de capacitat jurídica ni el nivell de suport necessari es poden al·legar per negar o limitar el dret de les persones amb discapacitat a la independència i a viure de manera independent en la comunitat.** (Punt 20)*

“Quan es considera que les persones amb discapacitat exigeixen un nivell alt de serveis personals, els estats membres acostumen a contemplar les institucions com l'única solució, sobretot quan aquests serveis personals es consideren «massa costosos» o es creu que la persona amb discapacitat és «incapaç» de viure fora d'un entorn institucional.

*Sovint es considera que les persones amb discapacitat intel·lectual, sobretot les que tenen necessitats de comunicació complexes, entre altres coses, no poden viure fora d'entorns institucionalitzats. Aquest raonament va en contra de l'article 19, que fa extensiu **el dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat a totes les persones amb discapacitat, independentment de la capacitat intel·lectual, del nivell d'autonomia i de la necessitat de suport**".* (Punt 21)

Les persones amb necessitats de comunicació complexes, incloent-hi les que fan servir mitjans de comunicació informals (és a dir, la comunicació a través de mitjans no representatius, com ara l'expressió facial, la posició corporal i la vocalització) han de rebre els suports adequats que els permetin formular i transmetre les seves ordres, decisions, eleccions i/o preferències, amb les quals poden ser reconegudes i respectades. (Punt 17)

*Els serveis de suport a la discapacitat han d'estar disponibles i ser accessibles, assequibles, acceptables i adaptables per a totes les persones amb discapacitat, i han de tenir en compte les diferents condicions de vida —com ara la renda individual o familiar— i les circumstàncies individuals —el sexe, l'edat, l'origen nacional o ètnic i la identitat lingüística, religiosa, sexual i/o de gènere. **El model de la discapacitat basat en els drets humans no permet l'exclusió de persones amb discapacitat per cap motiu, incloent-hi el tipus i el nombre de serveis de suport necessaris.** Els serveis de suport, inclosa l'assistència personal, no s'han de compartir amb altres persones si no és per una decisió basada en el consentiment lliure i informat.* (Punt 60)

2. El marc legal vigent a Catalunya i l'Estat Espanyol estableix que el Servei d'Assistència Personal s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions ni per tipologia de discapacitat ni per edat.

Cal complir les sentències que així ho manen de manera clara i expressa:

- La sentència núm. 598/2012 de 15 d'octubre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- La sentència de 2 de desembre de 2014 del Tribunal Suprem (Sala de lo Contenciós-Administratiu, Secció 4ª).

3. El control de l'Assistència Personal es pot exercir mitjançant el suport a la presa de decisions.

Aquests mecanismes de suport a la presa de decisions poden ser necessaris en les següents casos, entre d'altres:

- Persones amb limitacions, que poden ser importants, de comunicació, de comprensió i/o limitacions en els processos cognitius com, per exemple, el pensament abstracte, la resolució de problemes, la planificació, etc.

- Persones que no han tingut oportunitats al llarg de la seva vida per a desenvolupar aprenentatges respecte de la presa de decisions.
- Persones que no han tingut al llarg de la seva vida oportunitats per conèixer, imaginar i/o comprendre les opcions que tenen o que poden tenir.

Aquest suport pot ser també especialment necessari en etapes vitals com la infància o l'adolescència, quan la persona no ha adquirit encara la plena capacitat d'obrar.

En el cas de les persones que necessitaran d'un suport per a la presa de decisions i en el control de l'Assistència Personal, existeixen determinats procediments que s'estableixen amb la finalitat de garantir que aquest suport es realitza respectant els drets i la voluntat de la persona amb discapacitat.

Dins dels sistemes de suport a la presa de decisions, és important considerar de manera restrictiva les àrees en que la persona necessita d'aquest suport. Sempre que les persones puguin prendre decisions de manera autònoma no serà necessari activar aquests mecanismes de suport. En aquest sentit, es poden distingir diferents nivells o instàncies:

- **Participació directa de la persona:** la persona expressa de forma directa les seves decisions, preferències i necessitats, mitjançant una comunicació autònoma (verbal o no verbal).
- **Participació indirecta de la persona:** en els casos en què la persona no pugui prendre decisions de forma autònoma s'activen els procediments de suport a la presa de decisions, que es constitueixen en els denominats "Cercle de Suports". En aquest procediments es poden delimitar els àmbits en què la persona pot necessitar d'aquest suport.
- **El suport de l'Assistent Personal a la presa de decisions ha de ser, en tot cas, instrumental:** per mitjà de recursos comunicatius alternatius i/o de l'observació del comportament s'infereix la decisió de la persona.

S'ha de restringir les possibilitats de que l'Assistent Personal pugui intervenir de forma substitutiva, segons un criteri propi que s'imposa sobre la voluntat, necessitats i preferències de la persona amb discapacitat.

L'Assistent Personal ha de respectar les indicacions del "Cercle de Suports" respecte les àrees en què la persona amb discapacitat necessiti del suport a la presa de decisions. En la resta d'àrees, respectarà en tot cas les decisions de la persona amb discapacitat, i en cas de necessitat de prendre una decisió de forma autònoma ho comunicarà a la major brevetat al "Cercle de Suports" per establir un procediment adequat en aquestes situacions.

Tanmateix, l'Assistent Personal tindrà la responsabilitat de no restringir les oportunitats i suports a l'autodeterminació de la persona.

En el cas de les persones amb grans necessitat de suport és important tenir en compte que el comportament té una funció comunicativa i constitueix una forma d'autodeterminació en sí mateix. El comportament, doncs, comunica la voluntat i preferències de la persona per mitjà d'expressions, gestualitat, emocions, respostes sensorials o conductes determinades.

Els mecanismes de suport a la presa de decisions són els següents:

- **Cercle de Suports.**

El Cercle de Suports està integrat per persones lliurement triades per la persona amb discapacitat. Hi poden participar la persona que dona suport a la capacitat jurídica i/o familiars i/o altres relacions naturals de la persona beneficiària del SAP-BCN. En les fórmules de cogestió i en les fórmules de cooperatives de persones beneficiàries del servei hi poden participar les i els professionals vinculats al suport a la gestió i/o altres persones beneficiàries del servei. En situacions de malalties degeneratives que afecten la capacitat de decisió de la persona amb discapacitat, i en situacions anàlogues, caldrà contemplar la possibilitat de designar de manera anticipada les persones que vol que integrin el seu "Cercle de Suports".

El "Cercle de suports" no pot operar sense la participació de la persona amb discapacitat.

Dins del "Cercle de Suports", aquelles persones amb un major coneixement de les preferències i desitjos de la persona amb discapacitat tenen una funció **d'intèrprets vitals**, de forma que els interessos de la persona i els seus drets es defensin correctament.

El "Cercle de Suports" proposa quines han de ser les àrees en que la persona necessita suport o no té plena autonomia per prendre decisions, sempre d'una forma restrictiva i vetllant perquè la persona pugui prendre decisions en la resta d'àrees. El "Cercle de Suports" determina en aquestes àrees quines són les necessitats de suport que ha de satisfer l'Assistent Personal. També ha d'avaluar de forma dinàmica nous supòsits que no han estat previstos o que es deriven de l'evolució vital de la persona. L'Assistent Personal té el deure de respectar les àrees en que la persona pot prendre decisions per sí mateixa i donar el suport determinat pel "Cercle" en la resta.

Dins dels principis de la Vida Independent i de la naturalesa de l'Assistència Personal, els Cercles de Suport a la presa de decisions han de desenvolupar les seves funcions en el màxim respecte a l'autodeterminació, els interessos, els drets i el lliure desenvolupament de la persona.

- **Garant de drets de la persona amb discapacitat.**

La figura del “Garant de drets” és imprescindible en els casos en que existeixi un control de l’Assistència Personal exercit mitjançant el suport a la presa de decisions.

La figura de “Garant de drets” té com a funció vetllar que el suport a la presa de decisions s’està exercint sense vulnerar cap dret ni cap interès de la persona, en atenció a la totalitat dels drets establerts en la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per les seves funcions, ha de ser una persona externa a l’entorn familiar o natural de la persona i a l’entitat cogestora, cooperativa o qualsevol altre fórmula de gestió triada. Entenem la figura de “Garant de drets” com una persona experta en Vida Independent, en drets i en ètica que coneix amb profunditat el contingut de la Convenció. Aquesta figura pot ser exercida des de l’Administració, o per persones expertes i/o entitats independents. També podria ser exercida per l’assistent jurídic o el defensor/a judicial, com a figures previstes de suport a la capacitat i a la presa de decisions.

Per últim dir que les aportacions de “Plena Inclusió” sobre la prestació del servei d’assistència personal a persones amb discapacitat intel·lectual són d’especial utilitat en el context de l’elaboració d’aquest decret regulador.

Objectiu de la consulta: Obtenir informació i conèixer l’opinió sobre com s’ha d’establir la intensitat i import de la prestació per donar resposta a les necessitats de les persones i que alhora sigui sostenible econòmicament per l’Administració Pública.

Pregunta a contestar: Quina hauria de ser la intensitat i l’import de la prestació òptims per atendre a les necessitats de les persones i alhora ser sostenible econòmicament per l’administració?

La nostra resposta:

1. Cal tenir en compte el que defineix la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i l’Observació General que desenvolupa l’article 19.
 - El dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat comporta que cada persona amb discapacitat pugui gaudir de les hores del servei d’assistència personal que necessiti.

- El dret a accedir a serveis de suport individualitzats i avaluats, en el qual s'emmarca el servei d'assistència personal, és un dret econòmic, social i cultural i, per tant, **d'aplicació progressiva**.

L'efectivitat progressiva implica l'obligació immediata de concebre i aprovar estratègies, plans d'acció i recursos concrets per desenvolupar serveis de suport, i de fer inclusivament els serveis generals, tant els existents com els de nova creació, per a les persones amb discapacitat". (Observació General article 19 de la Convenció).

- La Convenció és molt clara i inequívoca respecte l'obligació dels Estats que han ratificat la Convenció a definir un pla per fer efectiva la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat, **reorientant els recursos de la institucionalització als serveis de suport** per una vida independent i a garantir l'accés de les persones amb discapacitat a les instal·lacions de serveis.

No es tracta per tant, de mantenir i finançar dos sistemes que coexisteixen en paral·lel: la institucionalització i la vida independent i d'inclusió en la comunitat. Sinó de reorientar progressivament els recursos actualment disponibles que es destinen a finançar places residencials, per assignar-los a serveis de suport.

Quan parlem de places residencials cal ampliar la mirada contemplant no solament els recursos residencials de persones amb discapacitat, sinó també de la gent gran. I fer-ho contemplant la totalitat del territori català, de manera que els traspàs progressiu del destí dels recursos pressupostaris actuals es puguin aplicar allà on hi ha necessitat.

2. Mentre no sigui possible garantir plenament i de manera sostinguda en el temps el dret a disposar del servei d'assistència personal amb el total d'hores que calgui a cada persona amb discapacitat per viure de manera independent en cada etapa i circumstàncies de la seva vida, cal definir com transitar de la situació actual fins assolir l'horitzó definit a la Convenció.

Cal un període de transició de varis anys que apropi de manera progressiva a la garantia plena del dret al Servei d'Assistència Personal.

La nostra proposta de prestació en aquesta etapa de transició és la següent:

Grau dependència	Imports anuals
III	43.506 € / any (sense IVA)
II	35.658 € / any (sense IVA)
I	22.212 € / any (sense IVA)

El càlcul s'ha fet en base a un preu hora de 18 €.

Aquesta etapa de transició fins la plena garantia del dret ha de permetre adoptar “mesures d'accessibilitat universal” en tant que permeten tenir una vida independent i fer efectiva la inclusió en la comunitat a la majoria de persones que hi tenen dret.

Tanmateix, per aquelles persones amb discapacitat per a les quals aquestes xifres fossin insuficients per poder garantir una vida independent, caldria contemplar els corresponents **ajustaments raonables**. Tot i no poder dimensionar a priori la proporció de persones que puguin necessitar d'aquests ajustaments raonables, s'estima que es tractaria de casos singulars i, per tant, d'una minoria del total de persones beneficiàries de la prestació.

En aquests casos, l'ajustament raonable i la concreció de les hores necessàries d'assistència personal és fruit d'un procés encara més personalitzat d'adaptació del servei a cada persona, circumstància i situació. Requereix d'un procediment dialogat que permeti l'establiment d'acords entre la persona amb discapacitat que necessiti d'aquests ajustaments raonables i l'IMPD.

Aquest procediment, en ser extraordinari i especialment individualitzat, garanteix d'una banda els drets, i d'altra la sostenibilitat econòmica del sistema, complint així amb la definició i finalitat dels ajustaments raonables que el sistema ha de contemplar des de l'inici.

3. L'assistència personal és eficient en termes econòmics.

- En primer lloc perquè es calcula que es produeix un **retorn social de 3,2 euros per cada euro invertit**.
- Addicionalment, **el cost no és superior al que costa una plaça residencial**.

En el cas de Barcelona, per exemple, el pressupost del 2019 va ser d'1,6 milions d'euros per 109.066 hores de servei prestades, la qual cosa representa que cadascuna de les persones ateses va rebre una mitjana de 2.097 hores de servei amb un cost de 36.382 euros per persona i any. Tot i que cada cas varia en funció del grau de dependència, el cost d'una plaça residencial per un grau elevat de dependència se situa actualment entre els 34.000 i els 42.000 euros l'any.

- **L'assistència personal genera ocupació.**

En el cas de Barcelona, l'any 2019 el servei d'assistència personal va donar feina a 252 persones.

Objectiu de la consulta: Obtenir informació i conèixer l'opinió sobre com ha de ser la formació que ha de tenir l'assistent personal, la seva intensitat, els continguts que hauria de tenir, la necessitat d'adaptar-se depenent del tipus de diversitat funcional de les persones.

Preguntes a contestar:

1. És necessària una formació de tipus sanitari per prestar serveis com a assistent personal?
2. La formació i la intensitat de la prestació hauria de ser diferent en funció de la persona receptora de la mateixa, és a dir, necessiten el mateix perfil professional una persona amb discapacitat física que d'altres amb problemàtica de salut mental o amb discapacitat intel·lectual?

La nostra resposta:

El SAP-BCN no té la funció de:

- Dirigir o encaminar la persona amb discapacitat sobre quin és el comportament adequat en una situació determinada, i/o posar límits o substituir-la en la presa de decisions i/o transmetre-li determinats valors socials.
- Restituir determinades funcions, capacitats o habilitats.

Hi ha serveis de suport adreçats a persones amb discapacitat que sí tenen aquestes funcions i que no han de confondre's amb el servei d'assistència personal.

És a dir, el Servei d'Assistència Personal no és un servei educatiu, ni rehabilitador, ni assistencial-cuidador.

En conseqüència, **la nostra resposta a la pregunta sobre si cal que l'assistent personal tingui formació de tipus sanitari és amb tota rotunditat que NO.**

Pel que fa a la segona pregunta, entenem que:

- La formació ha de ser un dret de les persones treballadores, no un requisit que limiti la capacitat d'elecció de la persona amb discapacitat.
- Des d'aquesta premissa es considera que les persones que vulguin exercir d'assistent personal, o que ja ho estiguin fent, han de poder optar de manera voluntària a una formació que, en cap cas, podrà ser un requisit exigible per poder treballar com Assistent Personal. Distingim entre formació bàsica i formació contínua.

Formació bàsica.

- Història i evolució del concepte de discapacitat.
- Naixement i evolució del moviment de vida independent.
- Significat i aplicacions dels principis definits a la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i, especialment, dels següents conceptes clau:
 - o Viure de manera independent.
 - o Ser inclòs o inclosa en la comunitat.
 - o Sistemes de vida independent.
 - o Autodeterminació.
 - o Assistència personal.
- La figura de l'Assistent Personal: rol, requisits, límits.
- Gestió de l'estrès, de les emocions, dels conflictes.
- Nocions de primers auxilis.

Formació contínua amb caràcter instrumental.

Per exemple sobre:

- Accessibilitat comunicativa: diferents estratègies comunicatives (lectura fàcil, llengua de signes, Braille, pictogrames, etc.).
- Tècniques de mobilització de persones amb mobilitat reduïda i ús d'ajudes tècniques.
- Ergonomia.
- Prevenció de riscos laborals.
- Primers auxilis.
- Etc.

És en la formació contínua amb caràcter instrumental quan les necessitats seran diverses en funció de les característiques de les persones a les que donar suport. Amb una persona sord-cega cal dominar el llenguatge de signes per poder-se comunicar; amb una persona amb limitacions cognitives serà especialment necessari o útil utilitzar els pictogrames, o altres eines no per actuar de manera substitutòria de la persona amb discapacitat, sinó per garantir la comunicació i la seva comprensió suficient de la situació.

Objectiu de la consulta: Obtenir informació i conèixer l'opinió sobre si la prioritització d'aquest tipus de prestació tindrà un efecte real en la reducció del nombre de persones amb dependència i diversitat funcional que es troben en centres residencials.

Pregunta a contestar: La potenciació d'aquesta prestació permetrà reduir les llistes d'espera a places residencials al fer-la més interessant?

La nostra resposta:

1. La Convenció és molt clara i inequívoca respecte **l'obligació dels Estats** que han ratificat la Convenció **a definir un pla per fer efectiva la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat, reorientant els recursos de la institucionalització als serveis de suport** per una vida independent i a garantir l'accés de les persones amb discapacitat a les instal·lacions de serveis. La prioritat que dona a l'obligació de fer efectiva la desinstitucionalització es veu reflectida en nombrosos punts d'aquesta Observació General:

Els estats membres tenen l'obligació immediata d'iniciar una planificació estratègica, amb terminis adequats i una dotació de recursos suficient, en consultes estretes i respectuoses amb les organitzacions que representen les persones amb discapacitat, per substituir qualsevol entorn institucionalitzat per serveis de suport a la vida independent. Els estats membres han d'elaborar plans de transició en consulta directa amb les persones amb discapacitat, a través de les seves organitzacions representatives, per assegurar la plena inclusió d'aquestes persones en la comunitat. (Punt 42)

L'obligació també requereix que els estats membres deroguin i s'abstinguin d'aprovar lleis, polítiques i estructures que mantinguin i generin barreres per accedir als serveis de suport, així com a les instal·lacions i els serveis generals. També implica l'obligació d'alliberar totes les persones que estan tancades en contra de la seva voluntat als serveis de salut mental o altres formes de privació de llibertat específiques de la discapacitat. A més, inclou la prohibició de totes les formes de tutela i l'obligació de reemplaçar els règims de substitució en la presa de decisions per alternatives de suport per a l'adopció de decisions. (Punt 48)

Respectar els drets de les persones amb discapacitat en virtut de l'article 19 significa que els estats membres han d'eliminar la institucionalització. No poden construir noves institucions ni poden renovar les velles més enllà de les mesures urgents necessàries per salvaguardar la seguretat física dels residents. No s'han d'ampliar les institucions, no hi han d'entrar nous residents quan altres les abandonin i no s'han d'establir sistema de vida «satèl·lit», que són una ramificació de les institucions, és a dir, que tenen l'aparença d'una manera de vida individual (apartaments o habitatges unifamiliars), però graviten al voltant de les institucions. (Punt 49)

Els estats membres han de vetllar perquè els fons públics o privats no es gastin en el manteniment, la renovació, l'establiment o la construcció d'institucions noves o ja existents sota qualsevol forma d'institucionalització. A més a més, els estats membres s'han d'assegurar que no s'estableixin institucions privades amb el pretext de «viure en comunitat». (Punt 51)

Els estats membres han d'adoptar una estratègia i un pla d'acció concret per a la desinstitucionalització, que ha d'incloure el deure d'introduir reformes estructurals per millorar l'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la comunitat i sensibilitzar tots els membres de la societat sobre la inclusió d'aquestes persones en la comunitat. (Punt 57)

La desinstitucionalització també requereix una transformació sistèmica, que inclou el tancament d'institucions i l'eliminació de les normes d'institucionalització com a part d'una estratègia integral, juntament amb l'establiment de tota una sèrie de serveis de suport personalitzats, incloent-hi plans individualitzats per a la transició amb pressupostos i terminis, així com serveis de suport inclusius. Per tant, cal un enfocament interinstitucional coordinat per dur a terme reformes, pressupostos i canvis d'actitud en tots els nivells i sectors del govern, incloses les autoritats locals. (Punt 58)

2. La potenciació d'aquesta prestació permetrà reduir les llistes d'espera a places residencials al fer-la més interessant?.

Sí, sense cap mena de dubte.

Ara bé, cal tenir en compte que:

- Aquest servei és totalment desconegut actualment per part de les persones amb discapacitat i de les famílies, especialment per aquells col·lectius fins ara exclosos de sol·licitar aquest servei (persones amb discapacitat intel·lectual, persones amb trastorn mental, persones amb discapacitat visual i persones amb discapacitat auditiva).
- Que hi ha una cultura estesa d'institucionalització com a fórmula que dona seguretat i tranquil·litat a les famílies, sobre tot quan el grau d'afectació és important o en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual.

És segur que els avanços en escola inclusiva, transformació de la figura d'incapacitació per la de capacitat jurídica modificada i d'assistent jurídic, i resta de canvis que s'estan implementant en compliment del que diu la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, acabaran produint un canvi de mentalitat i de cultura social en el que el dret a tenir una vida independent i d'inclusió en la comunitat serà una aspiració natural de qualsevol persona amb discapacitat, amb independència de la tipologia de la seva discapacitat i del seu grau d'afectació.

- Els imports que s'estan contemplant en el document annex de la Secretaria del Govern no permeten garantir a totes les persones amb discapacitat fer realitat un projecte de vida independent i d'inclusió en la comunitat. Els entenem, doncs, com un primer pas en una fase de transició vers la plena garantia del dret.

**Ajuntament
de Barcelona**

Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Departament de Serveis de Vida Independent

Amb tot això volem dir que l'impacte en la reducció de les llistes d'espera a places residencials serà de creixement progressiu.

Margarida Saiz Lloret
Cap del Departament de Serveis de
Vida Independent

Antoni Galiano Barajas
Secretari Delegat i Responsable jurídic